До Конституційного Суду України

Суб'єкт права на конституційне звернення:
Олійник Василь Васильович

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

щодо офіційного тлумачення абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції»

Відповідно до пункту 2 Розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII (опублікованого у Офіційному віснику України від 07.11.2014 — 2014 р., № 87, стор. 156, стаття 2474, код акту 74501/2014) до початку роботи системи подання та оприлюднення відповідно до цього Закону декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суб'єкти декларування подають декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру в порядку, встановленому Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції". Зазначені декларації підлягають оприлюдненню в порядку, встановленому Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".

Про початок роботи системи подання та оприлюднення відповідно до цього Закону декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, приймається рішення Національного агентства з питань запобігання корупції, але не раніше 1 січня 2017 року.

Отже, на сьогодні діє стаття 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 7 квітня 2011 року № 3206-VI (опублікованого у Офіційному віснику України від 20.06.2011 — 2011 р., № 44, стор. 9, стаття 1764, код акту 57014/2011).

Згідно із абзацем першим частини першої статті 12 Закону України «Про зазади запобігання і протидії корупції» суб'єкти декларування зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього Закону.

Абзац другий частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», серед іншого, встановлює, що суб'єкти декларування, які звільняються або іншим чином припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру **за період, не охоплений раніше поданими деклараціями.**

Вказана норма на практиці може тлумачитися по різному, що в свою чергу може призвести до негативних наслідків, в тому числі притягнення особи до юридичної відповідальності, оскільки неподання, а також не своєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати, зобов'язання фінансового характеру тягне за собою кримінальну та адміністративну відповідальність.

Так, зокрема, вказана норма може трактуватися, що особа, яка звільняється або іншим чином припиняє діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування повинна подавати декларацію за конретний період, який вона відпрацювала у відповідному році. Наприклад, якщо особа звільняється 15 квітня 2016 року, то в декларації вона зазначає «Декларація про майно, доходи, витрати, зобов'язання фінансового характеру за з 01 січня 2016 по 15 квітня 2016 року» і зазначає інформацію, передбачену в декларації саме станом на 15 квітня 2016 року.

З іншого боку, абзацем першим частини першої статті 12 Закону України «Про зазади запобігання і протидії корупції» встановлено, що суб'єкти декларування зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру **за минулий рік.**

Таким чином, вказаним нормативно-правовим актом встановлено період декларування – **минулий рік**.

Форма декларації, що є додатком до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» також передбачає період декларування – **певний повний минулий рік**.

Крім того, в Примітках 3, 4, 11 до Декларації, що, є невід'ємною частиною декларації, та затверджені Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» вживається термін «у **звітному році**», що також свідчить, що періодом декларування є повний календарний минулий рік.

Також, абзац другий частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», встановлює, що суб'єкти декларування, які звільняються або іншим чином припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, **подають декларацію про майно**, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за період, не охоплений раніше поданими деклараціями.

Тобто, вказана норма зобов'язує подавати лише одну декларацію. Проте, у випадку тлумачення вказаної статті, як необхідність подавати декларацію за відпрацьований період у звітному році, у особи може виникнути обов'язок подачі двох декларацій. Наприклад, особа припиняє діяльність, пов'язану із виконанням функцій держави 16 лютого 2016 року, а відтак, має подати декларацію за минулий рік, тобто за 2015 рік, а також за період із 01 січня 2016 року по 16 лютого 2016 року. Проте, подача двох декларацій не відповідає вимогам вказаного Закону.

Більше того, декларація передбачає декларування певних фактів, як щодо себе, так і щодо членів сім'ї. Проте, на практиці є неможливим подаячі певної інформації не за рік, а саме на конкретну дату, як, наприклад, заробітна плата члена сім'ї, суми нарахованих девідендів по вкладам в банках тощо. Крім того, ця інформація має перевірятися органами державної фіскальної служби, що також може призвести до непорозуміння.

Отже, термін «**період, не охоплений раніше поданими деклараціями**», передбачений абзацем другим частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» може трактуватися, по-перше, як термі

у конкретному році, який відпрацювала особа на посаді; по-друге, як повний попередній рік, який передував року, у якому відбувається декларування.

Таким чином, з метою уникнення подвійного тлумачення та, що найголовніше, унеможливлення безпідставного притягнення до відповідальності громадянина, враховуючи той факт, що суб'єктами декларування є доволі значне коло осіб, а також велику кількість підприємств, установ і організацій, які застосовують вказану норму (в тому числі члени Конституційного Суду України, апарат суду та працівники апарату суду), норма абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», в частині визначення терміну **«період, не охоплений раніше поданими деклараціями»** потребує офіційного тлумачення.

Враховуючи викладене

ПРОШУ:

Дати офіційне тлумачення абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», відповідно до якого суб'єкти декларування, які не мали можливості подати до 1 квітня за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік через перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною, через тимчасову непрацездатність, перебування за межами України, під вартою, подають таку декларацію за звітний рік до 31 грудня. Суб'єкти декларування, які звільняються або іншим чином припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за період, не охоплений раніше поданими деклараціями. Суб'єкти декларування, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані протягом одного року подавати за своїм останнім місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою і в порядку, визначеними цим Законом в частині визначення терміну **«період, не охоплений раніше поданими деклараціями».**

10 лютого 2016 року

Олійник Василь Васильович